

Away from her

Ik ben met Mienke naar de film geweest. Het gaat over de vierhoeksrelatie tussen Fiona (Alzheimerpatiënte), Grant (echtgenoot), Aubrey (hulpeloze, rolstoelgebonden verpleeghuisbewoner) en Marian (echtgenote). In eerste instantie vond ik de film niet geloofwaardig. Kwam 't door Fiona's gezicht-zonder-rimpels? Nee, er was méér: ik kon me niet voorstellen dat Fiona na haar opname in het verpleeghuis een liefdesrelatie met Aubrey ontwikkeld heeft. Pas in tweede instantie besepte ik dat er in het filmverhaal geen enkele aanleiding is om te veronderstellen dat er een liefdesrelatie bestaat. Die wordt hun slechts toegedicht door de 'bedrogen' partners, en die interpretatie is klakkeloos overgenomen door vele filmrecensenten. Niemand kan zich voorstellen dat er zoveel affectie tussen Fiona en Aubrey zou kunnen bestaan als daar geen liefde en erotiek achter steekt.

De film is geïnspireerd op het verhaal *The bear came over the mountain* van Alice Munro. 'Er wás iets met die film, en ik wist niet wat', zegt blogger Mieka (*Zorgen voor mijn moeder* 14/1/2008), die Munro's verhaal er vervolgens op heeft nagelezen.¹ En ja hoor: in het oorspronkelijke verhaal had Fiona helemaal geen Alzheimer. Ze was een relatie met een medebewoner aangegaan teneinde zich op haar overspelige echtgenoot te wreken. 'Het maakt de film veel leuker als je dat weet', aldus Mieka.

Ik ben het niet met Mieka eens. Ik denk dat de regisseur/scenarist welbewust een andere draai aan Munro's verhaal heeft gegeven en dat de film-Fiona wel degelijk aan Alzheimer lijdt. Recensenten Peter de Bruijn (NRC 9/1/2008) en Leo Bankersen (Het Parool 9/1/2008) stellen een interpretatie voor die daarop aansluit: het gaat om een *vriendschapsrelatie* tussen Fiona en Aubrey of een *liefdevolle relatie* van Fiona tot Aubrey.² Fiona tracht haar menselijke waardigheid zo lang mogelijk te behouden door een min of meer gelijkwaardige, menselijke relatie met Aubrey aan te gaan.

Dat is ook de interpretatie van blogger Wilja (*Losing the plot slowly* 8/10/2007), partner van een Alzheimerpatiënte:³ 'Fiona seems to have no memory of him [Grant] and has turned all of her affection to Aubrey.' Pas als Grant dat weet te accepteren, is zij in staat hem weer tot haar herinneringen toe te laten.

Wat is de moraal van deze film? Wat mij betreft is er geen moraal. De regisseur geeft een prachtige case-study van menselijke relaties en van de pijnlijke ontwikkelingen die daarin kunnen optreden. Behalve dan dat de toeschouwer door het rimpelloze gelaat van Fiona op het verkeerde been wordt gezet (ik weet best dat Alzheimer ook op jongere leeftijd kan ontstaan, maar de film geeft te weinig signalen van de ontreding waarin Alzheimerpatiënten terecht komen).

Geen moraal. Maar awel, als ge zo aandringt ... Op deze site mag je tenslotte een kleine dosis onderwijsethiek verwachten. Welnu, concentreer je dan op de wijze waarop Grant en Marian (en de meeste filmrecensenten) de relatie tussen Fiona en Aubrey interpreteren. Dan kun je je misschien beter voorstellen wat basisschoolkinderen moeten doormaken als ze een affectieve relatie met een klasgenootje van het andere geslacht ontwikkelen. Ze voelen vermoedelijk in de eerste plaats vriendschap (of eventueel zorgzaamheid), maar door iedereen wordt de relatie lacherig en zonder pardon als verliefdheid geïnterpreteerd. Of je wordt voor jongens- c.q. meisjesgek uitgemaakt. Er zijn slechts twee manieren om je tegen dat geweld te beschermen: de relatie seksualiseren of de relatie verbreken. Dat is om gek van te worden.

Wes Holleman

weblog onderwijs 16-1-2008

www.onderwijsethiek.nl

---

¹ <http://zorgenvoormijnmoeder.blogspot.com/2008/01/away-from-her.html>

² http://www.nrc.nl/film/article886985.ece/De_ontrafeling_van_een_grote_liefde;
<http://www.parool.nl/film/2008/recensies/010908-film-2.html>

³ <http://losingtheplotslowly.blogspot.com/2007/10/sometimes-you-just-have-to-make.html>